

Krajanské listy – září 2013

Vydává Velvyslanectví České republiky v Pretorii ve spolupráci s českými krajany
v Jihoafrické republice

Náměty a příspěvky dočasně zasílejte na adresu consulate_pretoria@mzv.cz
Redakce a Velvyslanectví České republiky v Pretorii neručí za obsah zaslaných příspěvků.

ÚVODEM OPĚT NĚKOLIK SLOV VELVYSLANKYNĚ

Vážení a milí krajané,

i když jsem Vám v minulém čísle avizovala, že Krajanské listy pravděpodobně v září nevyjdou, jsou tady. Považovali jsme za potřebné udělat vše pro to, abychom je vydali. Jejich hlavním tématem jsou totiž předčasné volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, které i na Velvyslanectví ČR v Pretorii proběhnou ve dnech 25. – 26. října 2013. Pokud se rozhodnete voleb účastnit, níže naleznete podrobné pokyny.

Dovolte, abych Vám touto cestou připomněla výzvu ze srpnového čísla: Vzhledem k personálnímu oslabení redakce **naléhavě hledáme dobrovolníka/dobrovolníky se zájmem a chutí podílet se na přípravě Krajanských listů**. Pište prosím na adresu consulate_pretoria@mzv.cz. Doposud se bohužel žádný zájemce neohlásil, což bude mít za následek snížení frekvence vydávání Krajanských listů (místo měsíčníku by se z nich stal čtvrtletník) a také úpravu obsahu.

Příjemné čtení a těšíme se na Vás ve volební místnosti na Velvyslanectví ČR v Pretorii.

Blanka Fajkusová, velvyslankyně

Z OBSAHU

INFORMACE VELVYSLANECTVÍ ČR V PRETORII	2
PŘEDČASNÉ VOLBY DO POSLANECKÉ SNĚMOVNY PARLAMENTU ČR NA VELVYSLANECTVÍ ČR V PRETORII VE DNECH 25. – 26.10.2013.....	2
OZVĚNY JEDNOHO SVĚTA V JIŽNÍ AFRICE (13. – 29.9.2013).....	5
PANELOVÁ DISKUSE „POKOJNÝ PŘECHOD K DEMOKRACII: ČESKÁ A SLOVENSKÁ ZKUŠENOST“ (16.9.2013)	6
SEMINÁŘ ČESKÉHO JAZYKA V KAPSKÉM MĚSTĚ (10. – 12.10.2013).....	6
INZERÁTY / ŽÁDOSTI / OZNÁMENÍ	7
ČESKÉ OSOBNOSTI: BOHUMIL HRABAL	8
ČEŠTINA	9
ZÁBAVA	10
RECEPTY	10
HUMOR.....	11
SPRÁVNÉ ŘEŠENÍ.....	12

INFORMACE VELVYSLANECTVÍ ČR V PRETORII

(Kontakt: Embassy of the Czech Republic in Pretoria, 936 Pretorius Street, Arcadia, Pretoria, P.O. Box 13671, Hatfield 0028-Pretoria, e-mail : consulate_pretoria@mzv.cz, tel.: 012 4312380, fax: 012 4312398)

PŘEDČASNÉ VOLBY DO POSLANECKÉ SNĚMOVNY PARLAMENTU ČR NA VELVYSLANECTVÍ ČR V PRETORII VE DNECH 25. – 26.10.2013

Ve dnech 25. a 26. října 2013 se uskuteční předčasné volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Na velvyslanectví ČR v Pretorii proběhne hlasování v pátek 25. října mezi 14.00 a 22.00 hodin místního času a v sobotu 26. října mezi 8.00 a 14.00 hodin místního času. Volební místnost se bude nacházet v budově Velvyslanectví ČR v Pretorii na adrese 936 Pretorius Street, Arcadia, Pretoria.

Hodláte-li se účastnit voleb na našem velvyslanectví, máte dvě možnosti jak postupovat:

1) Zápis do zvláštního seznamu voličů vedeného Velvyslanectvím ČR v Pretorii

Při dlouhodobém pobytu v zemích, pro které je akreditováno Velvyslanectví ČR v Pretorii (JAR, Angola, Namibie, Botswana, Svazijsko, Lesotho, Mauricius a Sv. Tomáš a Princův ostrov), lze požádat o zápis do zvláštního seznamu voličů vedeného našim zastupitelským úřadem. Žádost je možno sepsat volně nebo využít připraveného formuláře (viz příloha níže) a doložit těmito náležitostmi:

A) Originál, popř. ověřená kopie dokladů potvrzujících totožnost a státní občanství ČR

Občan prokazuje **totožnost** platným občanským průkazem, platným cestovním dokladem, popř. jiným platným úředním dokladem, a to i cizozemským, opatřeným fotografií držitele a obsahujícím jeho základní osobní údaje (jméno, popř. jména, příjmení, datum narození) vystaveným příslušným orgánem.

Státní občanství ČR volič pro účely zápisu do zvláštního seznamu voličů prokáže: občanským průkazem, cestovním pasem, diplomatickým pasem, služebním pasem, cestovním průkazem; osvědčením, popř. potvrzením o státním občanství ČR, bez ohledu na datum jejich vydání nebo vysvědčením o právní způsobilosti k uzavření manželství, je-li v něm údaj o státním občanství ČR uveden, a to ne starším 6 měsíců.

B) Doklad o bydlišti na území států akreditace Velvyslanectví ČR v Pretorii

Za doklad potvrzující bydliště v územním obvodu, resp. ve zvláštním volebním okrsku, zastupitelského úřadu se považuje zásadně úřední doklad vydaný orgánem státu působnosti příslušným k evidenci obyvatel, popř. k vydávání povolení k pobytu, osvědčující bydliště občana alespoň v rozsahu zapisovaném do zvláštního seznamu voličů (např. povolení k pobytu, ID).

Žádost musí být doručena nebo předána Velvyslanectví ČR v Pretorii nejpozději 40 dnů přede dnem voleb, t.j. do 15.9.2013. Protože tímto dnem je neděle, prosíme zájemce, aby tak učinili, pokud možno, do pátku 13.9.2013. V případě možnosti podat žádost pouze ve dnech 14.-15.9.2013 si prosím sjednejte předem schůzku na níže uvedeném čísle konzulárního úseku.

Žádost můžete zaslat rovněž i poštou. V tomto případě však musí obsahovat policií JAR standardně ověřené kopie požadovaných dokumentů.

POZOR! Zápisem do seznamu voličů v zahraničí budete automaticky vyškrtnut/a ze stálého seznamu voličů v ČR. Budete-li chtít v budoucnu volit na území České republiky, musíte nejprve požádat Velvyslanectví ČR v Pretorii o vyškrtnutí ze zvláštního seznamu voličů. O vyškrtnutí Vám vydáme potvrzení, které je nutno odevzdat buď před volbami obecnímu úřadu, v jehož územním obvodu máte trvalý pobyt, nebo v den voleb okrskové volební komisi.

2) Voličský průkaz

V případě krátkodobého pobytu v zahraničí je vhodnější volit na voličský průkaz. Voličský průkaz má jednorázový charakter a vydá Vám ho obecní úřad v místě Vašeho trvalého pobytu v ČR, v jehož stálém seznamu voličů jste zapsán/a.

O vydání voličského průkazu lze požádat písemným podáním opatřeným ověřeným podpisem voliče, doručeným nejpozději 7 dnů předem dnem voleb obecnímu úřadu (do 18. října 2013), nebo osobně nejpozději 2 dny předem dnem voleb (do 23. října 2013). Obecní úřad voličský průkaz vydá nejdříve 15 dnů předem dnem voleb (10. října 2013). Průkaz úřad předá osobně voliči nebo osobě, která se prokáže plnou mocí s ověřeným podpisem voliče žádajícího o vydání voličského průkazu, anebo jej voliči zašle na jím uvedenou adresu. Vystavení voličského průkazu konzultujte laskavě přímo s Vaším obecním úřadem.

Jste-li již veden/a na našem seznamu voličů a hodláte volit jinde:

1) Vyškrtnutí ze zvláštního seznamu voličů vedeného Velvyslanectvím ČR v Pretorii

Jste-li veden/a v seznamu voličů u našeho velvyslanectví a nehodláte-li zde již volit, můžete požádat o vyškrtnutí ze seznamu voličů a volit v ČR. Žádost je možno sepsat volně nebo využít připraveného formuláře (viz příloha níže). Žádost lze doručit osobně, poštou nebo faxem. Žádost prostřednictvím telefonu či e-mailu není dostačující. Ústně lze podat žádost o vyškrtnutí pouze při osobní návštěvě zastupitelského úřadu.

Vyškrtnutí lze provést nejpozději 2 dny před prvním dnem voleb, tj. nejpozději 23. října 2013. Voliče, kterému byl vydán voličský průkaz, lze vyškrtnout jen tehdy, jestliže spolu s podáním žádosti o vyškrtnutí zastupitelskému úřadu vrátí voličský průkaz.

O vyškrtnutí Vám vydáme potvrzení, které je nutno odevzdat buď před volbami obecnímu úřadu v ČR, v jehož územním obvodu máte trvalý pobyt, nebo v den voleb okrskové volební komisi. Více informací k následkům vyškrtnutí ze seznamu viz příloha.

2) Voličský průkaz

Jste-li veden/a ve zvláštním seznamu voličů u našeho velvyslanectví a hodláte-li volit jinde než na ZÚ Pretoria, můžete požádat o vydání voličského průkazu, a to písemným podáním opatřeným Vaším ověřeným podpisem, doručeným nejpozději 7 dnů předem dnem voleb (do 18. října 2013) nebo osobně nejpozději 2 dny před prvním dnem voleb (23. října 2013).

Žádost je možno sepsat volně nebo využít připraveného formuláře (viz příloha íže).

Průkaz můžeme předat nejdříve 15 dnů před prvním dnem voleb (10. října 2013), a to Vám osobně nebo osobě, která se prokáže Vaší plnou mocí s ověřeným podpisem, nebo Vám průkaz zašleme na Vámi uvedenou adresu.

Jak se v zahraničí hlasuje

Při samotném aktu hlasování volič po příchodu do volební místnosti prokáže svou totožnost a státní občanství České republiky a, pokud není zapsán ve zvláštním seznamu voličů, předloží i voličský průkaz.

Volič, který tak neučiní, nebude hlasování umožněno. Je tedy nezbytné, aby volič měl u sebe potřebné doklady. (Voličem je státní občan České republiky, který alespoň druhý den voleb dosáhl věku nejméně 18 let.) Volič, který se dostavil do volební místnosti s voličským průkazem, je povinen tento průkaz odevzdat okrskové volební komisi nebo zvláštní okrskové volební komisi.

Po záznamu ve výpisu ze zvláštního seznamu volič obdrží od zvláštní okrskové volební komise prázdnou úřední obálku a sadu hlasovacích lístků. Hlasovací lístek se tiskne samostatně pro každou politickou stranu, politické hnutí a koalici. Na každém hlasovacím lístku je uvedeno číslo určené losem. Hlasovací lístky těchto politických stran, politických hnutí a koalic musí být ve všech volebních krajích označeny stejným vylosovaným číslem. Pokud některá politická strana, politické hnutí nebo koalice nepodalý kandidátní listinu ve všech volebních krajích, zůstane v daném volebním kraji toto číslo neobsazeno. Vzhledem k tomu nemusí hlasovací lístky, které volič obdržel, tvořit úplnou nepřerušenu číselnou řadu a sada hlasovacích lístků tak nemusí obsahovat všechna čísla. Na hlasovacím lístku těch politických stran, politických hnutí a koalic, u kterých bylo při registraci rozhodnuto o škrtnutí kandidáta, zůstává pořadové číslo na hlasovacím lístku, původně určené pro tohoto kandidáta, neobsazené.

Státní volební komise dne 30. srpna 2013 určila losem Středočeský kraj jako kraj, kterému budou podřazeny všechny zvláštní volební okrsky v zahraničí. Všichni voliči, kteří budou volit v zahraničí na zastupitelských úradech, budou tedy volit kandidáty ze Středočeského volebního kraje. Hlasovací lístky pro Středočeský volební kraj jsou opatřeny otiskem razítka Krajského úřadu Středočeského kraje.

Po obdržení úřední obálky a hlasovacích lístků vstoupí volič do prostoru určeného k úpravě hlasovacích lístků. V případě, že se volič neodebere do tohoto prostoru, nebude mu hlasování umožněno. V prostoru určeném pro úpravu hlasovacích lístků volič vloží do úřední obálky jeden hlasovací lístek té politické strany, politického hnutí či koalice, pro niž se rozhodl hlasovat. Tím volič dává hlas ve prospěch vybrané politické strany, politického hnutí nebo koalice. Zároveň může volič na hlasovacím lístku vybrané politické strany, politického hnutí, koalice zakroužkováním pořadového čísla nejvýš u 4 kandidátů uvedených na témže hlasovacím lístku vyznačit, kterému z kandidátů dává přednost. Jiné písemné úpravy hlasovacího lístku nemají na posuzování hlasovacího lístku vliv.

Ve prospěch politické strany, politického hnutí nebo koalice se počítají i takové hlasovací lístky, na nichž jsou jména kandidátů škrtnuta, změněna nebo dopsána. K takovým úpravám se nepřihlíží. Pokud volič dal na hlasovacím lístku přednostní hlas více než 4 kandidátům, počítá se takový hlasovací lístek ve prospěch politické strany, politického hnutí nebo koalice, k přednostním hlasům se však nepřihlíží. Neplatné jsou hlasovací lístky, které nejsou na předepsaném tiskopise nebo které nejsou vytištěné nebo rozmnožené zastupitelským úřadem, hlasovací lístky, které jsou přetržené, a hlasovací lístky, které nejsou vloženy do úřední obálky. Poškození nebo přeložení hlasovacího lístku nemá vliv na jeho platnost, pokud jsou z něho patrný potřebné údaje. Hlas voliče je neplatný, je-li v úřední obálce několik hlasovacích lístků.

Po opuštění prostoru určeného pro úpravu hlasovacích lístků vloží volič úřední obálku s hlasovacím lístkem před zvláštní okrskovou volební komisí do volební schránky. Každý volič hlasuje osobně, zastoupení není

přípustné. S voličem, který nemůže sám upravit hlasovací lístek pro tělesnou vadu anebo nemůže číst nebo psát, může být v prostoru určeném pro úpravu hlasovacích lístků přítomen jiný volič, nikoliv však člen zvláštní okrskové volební komise, a hlasovací lístek za něho upravit, vložit do úřední obálky, popřípadě i úřední obálku vložit do volební schránky.

Mimo území České republiky nelze hlasovat do přenosné volební schránky. Hlasuje se pouze ve volebních místnostech. V každé z nich budou na viditelném místě vyvěšeny vzory hlasovacích lístků označené nápisem „VZOR“, dále prohlášení kandidáta o vzdání se kandidatury nebo odvolání kandidátů; pokud byla doručena do 48 hodin před zahájením volby, při zjišťování výsledků volby se k hlasům odevzdaným pro takového kandidáta nepřihlíží; dále i případná informace o zřejmých tiskových chybách na hlasovacích lístcích s uvedením správného údaje. Volební místnost musí být pro každý zvláštní volební okrsek rovněž vybavena zákonem č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, který musí být voličům na jejich žádost zapůjčen k nahlédnutí.

Detailní informace o volbách, příslušných zákonech, kandidátech, jak postupovat při hlasování na území ČR i v zahraničí včetně harmonogramu naleznete na webových stránkách Ministerstva zahraničních věcí ČR k volbám 2013 – viz adresa

http://www.mzv.cz/jnp/cz/cestujeme/volby_do_parlamentu_ceske_republiky/index.html.

S případnými dotazy se obraťte prosím na konzulární oddělení Velvyslanectví ČR v Pretorii na níže uvedené adrese:

Embassy of the Czech Republic in Pretoria
Consular Section
936 Pretorius Street
Arcadia, Pretoria
Republic of South Africa
P.O. Box 13671, Hatfield 0028-Pretoria, Republic of South Africa
E-mail : consulate_pretoria@mzv.cz
tel.: +27 12 4312 380
fax: +27 12 4312 398

OZVĚNY JEDNOHO SVĚTA V JIŽNÍ AFRICE (13. – 29.9.2013)

Velvyslanectví ČR v Pretorii navázalo v letošním roce partnerství s filmovým festivalem zaměřeným na lidská práva Tri-Continental Human Rights Film Festival, který se koná ve dnech 13. – 29. září 2013 v Johannesburgu, Kapském Městě a Pretorii.

Do Johannesburgu přijede ředitelka festivalu Jeden svět Hana Kulhánková, která rovněž vystoupí na doprovodných akcích, mj. konferenci věnované dokumentárním filmům s lidskoprávní tematikou People to People (P2P) International Documentary Conference.

V rámci sekce Ozvěny Jednoho světa (Echoes of the One World Festival) budou s podporou Velvyslanectví ČR v Pretorii promítnuty tři dokumentární snímky:

- Tygří holky (Miss Nikki and the Tiger Girls)
- Bahrajn – vstup zakázán (Bahrain: The Forbidden Country)
- Dejte nám peníze (Give Us the Money)

Více informací najdete na následujících webových stránkách:

Tri-Continental Human Rights Film Festival:

http://www.3continentsfestival.co.za/wp-content/uploads/215_Catalogue.pdf

P2P International Documentary Conference: <http://people2people.co.za/>

Jeden svět (One World Human Rights Film Festival): <http://www.jedensvet.cz/festival/>

PANELOVÁ DISKUSE „POKOJNÝ PŘECHOD K DEMOKRACII: ČESKÁ A SLOVENSKÁ ZKUŠENOST“ (16.9.2013)

V r. 2013 si Česká republika a Slovenská republika připomínají 20. výročí nezávislosti. Rozdělení Československa je i nadále příkladem mírového řešení konfliktů.

Obě země pokračovaly v politické a ekonomické transformaci na základě reforem, přijatých v Československu na začátku 90. let po pádu totalitního komunistického režimu v r. 1989. V současnosti jsou plně integrovány v EU, NATO a OECD a mají blízké a přátelské vztahy. V roce 2013 si také připomínáme 20. výročí navázání diplomatických styků mezi Českou republikou a Slovenskou republikou a JAR.

Akce, kterou pořádají Velvyslanectví České republiky a Velvyslanectví Slovenské republiky ve spolupráci s katedrou politologie Pretorijské univerzity (University of Pretoria) a Jihoafrickým ústavem mezinárodních vztahů (SAIIA), se **koná dne 16. září 2013 od 15.00 do 18.00 v prostorách Pretorijské univerzity (Graduate Centre, 2. p., místnost č. 2-69)**. Po diskusi bude následovat drobné občerstvení a výstava o historii obou zemí po rozdělení v r. 1993.

Pozvánka s programem v příloze.

SEMINÁŘ ČESKÉHO JAZYKA V KAPSKÉM MĚSTĚ (10. – 12.10.2013)

Ve dnech 10. – 12.10.2013 se bude konat už tradiční seminář českého jazyka v Kapském Městě. Pořádá jej Velvyslanectví ČR v Pretorii ve spolupráci s lingvistkou Radkou Hejmalovou-Míllar. Letošní seminář se bude opět konat v prostorách Vísegrádského domu v Kapském Městě (budova bývalého Generálního konzulátu ČR), Fleetwood Avenue 2, Claremont.

Seminář je koncipován tak, aby každá skupina studentů měla alespoň dvě vyučovací lekce.

Program semináře:

Čtvrtek 10.10. 2013

17:00 – 18:30 začátečníci (úplní začátečníci, bez znalosti českého jazyka)

Pátek 11.10.2013

16:30 – 18:00 mírně pokročilí (studenti, kteří již v minulých letech absolvovali na semináři kurz pro začátečníky)

18:15 – 19:45 pokročilí

Sobota 12.10.2013

10:00 – 11:30 začátečníci

11:45 – 13:15 mírně pokročilí

13:30 – 15:00 pokročilí

Zájemci, hlase se, prosím, na e-mailu RadkaHej@gmail.com nebo na telefonním čísle 082 468 1401.

Těšíme se na vás.

INZERÁTY / ŽÁDOSTI / OZNÁMENÍ

Pátrání pro příteli

Hledá se český občan, pan Jaroslav Hemelka, nar. 4.7.1983, poslední známá adresa: 7 Plattenklip/Derwent Road, Tamboers Klokt.

V případě, že o uvedeném máte informace, dejte prosím vědět panu Haraldu Besserovi z německého Ehenkirchenu, tel. + 49 8435-941256, e-mail: besser-neuburg@t-online.de

---

Výuka češtiny a angličtiny od začátečníků až po velmi pokročilé, od dětí až po důchodce.

Individuální přístup. Kontakt: Radka Hejmalová-Millar, mobilní telefon 0824681401, e-mail RadkaHej@gmail.com

Kvalifikovaná soudní překladatelka nabízí vypracování překladů z češtiny do angličtiny a z angličtiny do češtiny (případně z a do ruštiny a němčiny). Kontakt: Radka Hejmalová-Millar, mobilní telefon 0824681401, e-mail RadkaHej@gmail.com.

Naučte se šít jako profesionálové a oblékejte se podle svých představ.

HODINY ŠITÍ pro začátečníky i pokročilé

Individuální přístup a zdokonalení vašich dovedností jsou u nás zaručeny.

Specializujeme se také na **DESIGN A ZAKÁZKOVÉ ŠITÍ** svatebních šatů; večerních, business a vycházkových oděvů.

Najdete nás v Centurion.

VOLEJTE 0834484795 – Petra

Villa Klara B&B nabízí ubytování v luxusně vybavených pokojích v srdci Johannesburgu v Northcliffu. Guesthouse je vhodně situován velmi blízko nákupního střediska Cresta.

Ideální pro byznysovou klientelu díky své poloze. (CBD 15minut, Sandton 20minut, N1 7 minut, nemocnice 10 minut)

Pokoje mají WiFi spojení.

Pro více informací navštivte naši webovou stránku www.villaklara.co.za

Rezervace: klara@villaklara.co.za či 011 478 2513. Denně od: 08:00 do 17:00.

At Villa Klara, the customer always comes first.

ČESKÉ OSOBNOSTI: BOHUMIL HRABAL

Narození: 28. 3. 1914, Brno

Úmrtí: 3. 2. 1997 ve věku 82 let v Praze

Jeden z nejvýznamnějších českých spisovatelů 20. století se narodil jako nemanželský syn Marie Kiliánové. František Hrabal, pozdější manžel Kiliánové a správce pivovaru v Nymburce, Bohumila adoptoval.

Ačkoliv se Bohumil Hrabal narodil v Brně, dětství prožil v Polné a Nymburce, kde také vystudoval místní reálku (maturita 1935). Poté pokračoval ve studiích na Právnické fakultě UK v Praze, po uzavření českých vysokých škol německou okupační správou prošel řadou profesí – úředník, traťový dělník, výpravčí. Po skončení 2. světové války dokončil vysokoškolská studia, nicméně kariéry právníka se vzdal.

V letech 1947 – 1949 pracoval jako obchodní cestující, v roce 1949 nastoupil do kladenských oceláren, kde v roce 1952 utrpěl těžký úraz. Od roku 1954 pracoval jako balič papíru ve Sběrných surovinách a od roku 1959 jako kulisák v pražském

Divadle S. K. Neumanna (dnešní Divadlo pod Palmovkou).

V roce 1956 se oženil. Jeho žena Eliška je známá z Hrabalových próz jako Pipsi. Od roku 1963 až do své tragické smrti v únoru 1997 působil jako spisovatel z povolání.

Bohumil Hrabal-spisovatel začal tvořit již jako vysokoškolský student, kdy vznikly jeho první básnické pokusy. Sazba jeho první lyrické básnické sbírky Ztracená ulička byla díky komunistickému převratu v roce 1948 rozmetána. Verše psané před válkou a ovlivněné poetismem a surrealismem pak vyšly až v roce 1991 ve sbírkách Básnění a Židovský svícen. Debutoval tak až roku 1956 Hovory lidí, které vyšly v nákladu 250 kusů jako příloha výroční Zprávy spolku českých bibliofilů. Vydání své regulérní prvotiny se však v roce 1959 opět nedomohl, sazba sbírky povídek Skřivánek na niti byla komunistickým režimem opět rozmetána.

Svou první knihu, povídkový soubor Perlička na dně, tak vydal až v roce 1963 ve svých 49 letech! Obrovský ohlas knihy urychlil vydání další – Pábitelů v roce 1964. Svérázné figurky a originální styl vyprávění, použité v prvních dvou knihách, pak Hrabal ještě více rozvinul ve své třetí vydané próze, nazvané Taneční hodiny pro starší a pokročilé (1964), kde v jedné jediné dlouhé větě strýc Pepin (Hrabalův skutečný strýc Josef Hrabal) vypráví o svých životních a milostných zkušenostech. O

rok později vycházejí Ostře sledované vlaky a Inzerát na dům, ve kterém již nechci bydlet, kde Hrabal podává syrový obraz společnosti padesátých let.

Po okupaci Československa vojsky Varšavské smlouvy Hrabal opět nesměl publikovat. Těsně před vydáním byly z tisku staženy jeho knihy Domácí úkoly a Poupata. Přes zákaz publikování vznikly v sedmdesátých letech mnohé z dnes nejslavnějších Hrabalových děl – v roce 1974 román Obsluhoval jsem anglického krále, zobrazující vzestup a pád pražského číšníka a hoteliéra na pozadí společenskopolitických změn první poloviny 20. století; o dva roky později pak Hrabal napsal soubor vzpomínkových próz, kde zachycuje život maloměsta svého mládí a život svých nejbližších - adoptivního otce (Francin), matky (Maryška) či strýce Josefa (Pepin): vznikla trilogie Postřižiny (1976), Krasosmutnění (1979) a Harlekýnovy miliony (1981). Další z Hrabalových vzpomínkových próz je pak Městečko, kde se zastavil čas.

V sedmdesátých letech vznikla též kniha Něžný barbar, Hrabalova osobní vzpomínka na výtvarníka Vladimíra Boudníka, a ve druhé polovině sedmdesátých let pak patrně nejzásadnější Hrabalovo dílo, a to Příliš hlučná samota. Toto dílo je světovou kritikou řazeno mezi dvacet nejvýraznějších literárních počínů 20. století.

Ve druhé polovině osmdesátých let vznikly pak Hrabalovy prózy

autobiografické - trilogie Svatby v domě, Vita nuova a Proluky nahlížející na Hrabalův život pohledem jeho manželky Elišky.

Bohumil Hrabal měl zásadní vliv nejen na českou literaturu 20. století, ale i na český film. Povědkový film „o obdivuhodnostech obyčejného života“ Perličky na dně (režie Jiří Menzel, Jan Němec, Evald Schorm, Věra Chytilová, Jaromil Jireš, 1965) je obecně vnímán jako jeden z profilových filmů

tzv. české nové vlny. Válečná tragikomedie Ostře sledované vlaky (režie Jiří Menzel, 1966) získala Oscara za nejlepší cizojazyčný film a Skřivánci na niti (režie Jiří Menzel, 1969), poté, co museli ležet 32 let v komunistickém trezoru, Zlatého medvěda, hlavní cenu na MFF v Berlíně.

Z dalších nezapomenutelných filmů, které vycházely z Hrabalových předloh, připomeňme alespoň snímky

Postřižiny (režie Jiří Menzel, 1980), Slavnosti sněženek (režie Jiří Menzel, 1983) či Něžný barbar (režie Petr Koliha, 1989). Slavnou Příliš hlučnou samotu natočila v roce 1994 ve Francii žijící česká režisérka Věra Caisová s Philipppem Noiretem v hlavní roli. Filmové podoby se dočkal také román Obsluhoval jsem anglického krále (režie Jiří Menzel, 2006).

Osobnosti.cz

ČEŠTINA

A máme tu předposlední dvojici párových souhlásek - **S** a **Z**.

Pravidla platí stejná jako pro ostatní párové souhlásky. Pokud nevíme, které z těchto dvou písmen napsat, protože výslovnost je stejná, řekneme si jiný tvar, a to takový, který má za písmenem samohlásku – množné číslo, zdobnělinu a u sloves infinitiv nebo třetí osobu jednotného čísla (on).

Cvičení

Doplňte S nebo Z:

Traktor veze plný vů- přes le-. Nele- tak vysoko. Tlustý řetě- nepřetrhneš. Ko- usedl na větev a vesele si prozpěvoval. Venku je mrá-. Ty jsi už zase be- peně-? Jen to všechno sně-. Na tomto poli roste ove-. Postav se na paře-. Kně- jde do ko-tela. Podej mi ten prova-! Je- koko-, je zdravý. Sedneme si tady na me-. Dovo- a vývo- jsou součástí obchodu. Už máš na talíři jen poslední sou-to. Psí mi-ka je prázdná. Tady neroste ráko-. Použil jsi le-t, když jsi na nás nastražil pa-t. Sluneční ja- je velmi silný.

Připravila Radka Hejmalová-Millar

ZAJÍMAVOSTI O ČEŠTINĚ – POSLEDNÍ DÍL

Tautologie je termín nepříliš známý, ale co takhle pleonasmus?

Nic? Tak jednoduše hezky česky: nadbytečné hromadění slov sloužících k vyjádření téhož. S jistou nadsázkou a smyslem pro humor lze sestavit třeba následující větu:

Při dopoledním matiné bude ve skleněné vitríně vystaven notoricky známý exponát.

Co že je na té větě divného? Zkusme ji tedy přeložit:

Při dopolední dopolední slavnosti bude v zasklené zasklené vitríně vystaven obecně známý známý exponát.

Zbytečně se zde vyjadřuje jeden význam různými slovy, jde o nadbytečné zdvojení významu.

notoricky známý – notorický překládáme z latiny jako „obecně známý“

dopolední **matiné** – dopolední koncert, slavnost

skleněná **vitrína** – zasklená skříň, v níž se vystavují předměty

stručná **synopse** – stručný nástin něčeho

vystavený **exponát** – předmět vystavený na výstavě

Jaká jsou nejfrekventovanější slova v češtině?

a (spojka)

na

míti (se)

býti

že

já

ten

s/se

k/ke/ku

v/ve

z/ze

do

on

který

i

První podstatné jméno se vyskytuje až na 48. místě: *pán*, na 60. místě *život*, pak *práce*, *ruka*, *den*, *země*. Nejčastěji používaná slova jsou ta nejkratší, už zde se projevuje přirozená tendence jazyka o úspornost.

Autor: Jana Kolková (ÚIV)

ZÁBAVA

RECEPTY

Kotlety po čínsku

Ingredience: 4 kotlety, 1 lžíce kečupu, 1–2 lžíce solamylu, 4 stroužky česneku, 2 vejce, 1 lžička majoránky, 1 lžička pepře, 1 lžička kari, sůl, olej

Postup přípravy: Kotlety naklepeme, po obvodu nařízíme a osolíme. V míse důkladně smícháme vejce, solamyl, kečup, česnek, majoránku, pepř a kari. Kotlety v této směsi omočíme a necháme uležet do druhého dne v lednici. Usmazíme na oleji a podáváme se zeleninovým salátem a oblíbenou přílohou.

Křupavé kuře

Ingredience: 4 porce kuřete bez kůže, 4 hrstky corn flakes, 200 g strouhaného sýru Eidam 45%, sůl, špetka mletých chilli papriček, asi 1 dcl vody, 3 lžíce rozpuštěného másla

Postup přípravy: Kuře trochu osolíme (mysleme na to, že sýr je také slaný), v misce rozdrobíme corn-flaky, přidáme strouhaný sýr a mleté chilli. Pekáč vymažeme máslem, posypeme malou vrstvou směsí, na ni položíme kuřecí porce, zasypeme zbytkem směsí, přikryjeme poklicí a dáme péci do vyhřáté trouby asi na 50 minut. Během pečení podléváme vodou. Poté chvíli dopékáme odkryté do kůrčičky. Podáváme s oblíbenou přílohou.

7. katův šleh

Ingredience: 400 g vepřové kýty, 2 cibule, 80 g kečupu, 1–2 feferonky, sterilovaná kapie, sterilovaná okurka, mleté chilli, olej, sůl

Postup přípravy: vepřové maso nakrájíme na nudličky, rozpálíme olej a maso na něm osmahneme. Přidáme na kolečka nakrájenou cibuli, společně osmahneme a poté podlijeme trochou vody. Přidáme nakrájené feferonky, mleté chilli, nudličky kapie a okurky, kečup, sůl a krátce podusíme. Podáváme s americkými bramborami nebo chlebem.

HUMOR

Přijde policajt do obuvi: „Potřebuju boty.“ Prodavačka: „A jaké máte číslo?“ Policajt: „Jaké asi? 158!“

* * *

Baví se dva policajti a jeden říká druhému: „Víš, jak včera nešel ten proud? To bylo hrozný, já zůstal stát dvě hodiny ve výtahu.“

A ten druhý říká: “To já to měl horší. Já zůstal třet pět hodin na jezdících schodech.“

* * *

Z policejního hlášení:

Poškozený byl zasažen čtyřmi výstřely. Dva byly smrtelné, další dva našťestí ne.

* * *

Dva policajti nemají kde bydlet a tak si koupí vyřazené vlakové vagóny. Potkají se po roce a jeden povídá:
“Jak bydlíš?”

“Ujde to, jen mi vadí ta cedulka zákaz kouření, že musím jít kouřit i v zimě ven. A jak bydlíš ty?”

“Taky dobrý, ale mě zase vadí ta cedulka na záchodě 'používat jen za jízdy', protože já vždycky než ten vagon roztlačím, tak se pose*u...”

Zpracovala: Mirka Schullerová

Rozdíl mezi učitelem a vychovatelem.

Na jedné dívčí škole se holky chodily o přestávkách na záchod malovat a pak tam nalíbávaly červená srdíčka na veliké zrcadlo. Učitelky je marně žádaly, aby to nedělaly, protože rtěnka se ze zrcadla těžko odstraňuje. Když to nepomohlo, učitelky požádaly čističe, aby děvčatům předvedl, kolik to dá práce takové zrcadlo vyčistit. Holky pobaveně koukaly, jak starý pán nejdříve postříkal zrcadlo přípravkem na čištění záchodových mís, pak od jedné mísy vzal záchodovou štětku a začal s ní rtěnku trpělivě stírat.

Pak se prý srdíčka na zrcadle již neobjevila...

Příspěvek pana Martina Slavíka

SPRÁVNÉ ŘEŠENÍ

Traktor veze plný vůz přes les. Nelez tak vysoko. Tlustý řetěz nepřetrhneš. Kos usedl na větev a vesele si prozpěvoval. Venku je mráz. Ty jsi už zase bez peněz? Jen to všechno sněz. Na tomto poli roste oves. Postav se na pařez. Kněz jde do kostela. Podej mi ten provaz! Jez kokos, je zdravý. Sedneme si tady na mez. Dovoz a vývoz jsou součástí obchodu. Už máš na talíři jen poslední sousto. Psí miska je prázdná. Tady neroste rákos. Použil jsi lest, když jsi na nás nastražil past. Sluneční jas je velmi silný.